

چهارمین کنفرانس حسابرسی داخلی مؤسسات اعتباری

چالش‌های حسابرسی تعهدات اکچوئری در بانک‌ها

$2 \bar{A} 1$
 $m | x:n$

۱۴۰۴ اردیبهشت ماه

ساعت ۸:۳۰ تا ۱۲:۳۰

سخنرانان:

دکتر امیر قبیل پاپیونده

عضو هیأت علمی گروه بیمه‌سنجی
دانشکده ریاضی دانشگاه شهید بهشتی
مروری بر مدل‌های رایج جهت اکچوئری
هزینه‌های عرفی و درمان کارکنان بانک‌ها

دکتر رضا افتخی

عضو هیأت علمی آموزش عالی بیمه اکو
دانشگاه علامه طباطبائی
پیچیدگی‌ها و چالش‌های تعیین مفروضات
در محاسبات تعهدات صندوق‌های بازنشتگی

دکتر نرجس اکبرپور روشن

عضو هیأت علمی پژوهشکده اقتصاد
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
مرور تجارب بین المللی
در مدیریت بهینه صندوق‌های بازنشتگی

دکتر حمیده اثنی عشری

عضو هیأت علمی گروه حسابداری
دانشگاه شهید بهشتی
بررسی الزامات گزارشگری مالی
طبق استانداردهای حسابداری ایران و IFRS

دکتر علی خسروی‌سیگی

مدیر اکچوئری صندوق تأمین اجتماعی
چالش‌ها و راهکارهای تغییر طرح‌های بازنشتگی
مزایای معین به کمک معین در بانک‌ها

با حضور:

دکتر سید کاظم چاوشی

نایب رئیس هیأت مدیره
بانک ملت

مرتضی اسدی

عضو هیأت عامل
سازمان حسابرسی

دکتر فرشاد حیدری

رئیس مؤسسه عالی آموزش بانکداری و
رئیس اسبق صندوق بازنشتگی بانک‌ها

مخاطبین:

معاونت نظارت بانک مرکزی، اعضای هیأت مدیره، مدیران ارشد حسابرسی داخلی، حسابداری مالی، حسابداری مدیریت، رفاه و امور بازنشتگان و اعضای کمیته‌های حسابرسی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، حسابرسان مستقل بانک‌ها در سازمان حسابرسی و مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار (اداره حسابرسی و گزارشگری مالی، معاونت ناشران)، مرکز محاسبات اکچوئری، انجمن محاسبات بیمه و مالی ایران

پیچیدگی ها و چالش های تعیین مفروضات در محاسبات تعهدات صندوق های بازنشستگی

انجام محاسبات مربوط به تعهدات صندوق‌های بازنشستگی، دارای ظرایف و پیچیدگی‌های خاص خود می‌باشد. اهمیت انجام این محاسبات زمانی دو چندان خواهد شد که بدانیم خروجی محاسبات، بر افراد بسیاری، اعم از نسل حاضر و نسل‌های بعدی تأثیرگذار خواهد بود. در این خصوص باید در نظر داشت که کمتر یا بیش از حد برآورد نمودن تعهدات، حتی بدون درنظر گرفتن تأثیرات بین نسلی، عواقب نامطلوبی بر گروه‌های مختلف (نظیر صاحبان صندوق، اعضای صندوق، سرمایه‌گذاران در بازار سرمایه و سایر ذینفعان) که ممکن است دارای تضاد منافع نیز باشند، تحمیل می‌نماید.

انتخاب مفروضات اساسی، شامل نرخ تنزیل، نرخ افزایش مزایای بازنیستگان، با هدف دستیابی به خروجی‌های محاسباتی قابل اتکا درخصوص تعهدات صندوق‌های بازنیستگی، چالشی بنیادی و اساسی می‌باشد. لذا در این نشست تلاش خواهد شد که زوایای این امر، با مرور استانداردهای حسابداری و آکچوئال و همچنین تجربه صندوق‌های منتخب، مورد بحث و بررسی قرار گیرد.

◀ مروی بر مدل‌های رایج جهت اکچوئری هزینه‌های عرفی و درمان کارکنان بانک‌ها

بررسی روند تغییرات هزینه‌های درمان صندوق‌های بازنشستگی، بیش از سه گذشته نشان می‌دهد که هزینه‌های درمان بسیاری از صندوق‌های بازنشستگی در پنج سال گذشته نشان می‌دهند که نرخ رشد بیمه‌شده‌گان در ۵ سال اخیر حدود ۱۰ درصد، نرخ رشد مستمری بگیران حدود برابر افزایش پیدا کرده‌اند. از طرف دیگر متغیرهای جمعیتی نشان می‌دهند که نرخ رشد بیمه‌شده‌گان در ۵ سال اخیر حدود ۲۶ درصد و به طور متوسط سن بازنشستگان ۵ سال افزایش پیدا کرده است (پدیده سالمندی). بی‌توجهی به این واقعیت‌ها، نه تنها بر تأمین مالی و کیفیت ارائه خدمات بیمه‌گران اثر می‌گذارد بلکه ممکن است آثار سوء اقتصادی-اجتماعی نیز در پی داشته باشد. متأسفانه در حال حاضر برآورد هزینه‌های درمان صندوق‌ها بر اساس روش‌های عرفی و بدون ارائه مدل‌های جهانی (ارائه شده توسط سازمان جهانی کار و بانک جهانی) ضرورت توسعه مدل‌های بومی مورد تأکید قرار می‌گیرد.

بررسی الزامات گزارشگری مالی طبق استانداردهای حسابداری ایران و IFRS

امروزه اغلب شرکت‌ها به منظور مدیریت نیروی انسانی متخصص خود از انواع مزایای غیرمستقیم کوتاه‌مدت و بلندمدت بهره می‌برند. مزایای خدمات درمانی، مزایایی بازنیستگی، مزایای پایان خدمت کارکنان، مزایایی از مرخصی‌های کوتاه‌مدت یا بلندمدت با حقوق و تعلق سهام از جمله مزایای رایجی هستند که به منظور افزایش رضایت کارکنان یا نگهداشت کارکنان یا گزارشگری برخی از این مزایا با پیچیدگی‌ها و چالش‌هایی همراه است که آگاهی از آنها می‌تواند مسیر شرکت را در فراهم‌سازی گزارشگری مزایای بازنیستگی یکی از چالش برانگیزترین مزایا برای شرکت‌ها (به طور مشترک) بر عهده دارد.

◀ مروز تجارب بین المللی در مدیریت بهینه صندوقهای بازنشستگی

بررسی روند اصلاحات در صندوق‌های بازنشتگی کشورها نشان می‌دهد که به طور کلی، این اصلاحات در جهت پایدارسازی صندوق‌ها، متناسب‌سازی آن‌ها با آینده بازار کار و تغییرات جمعیتی، و گسترش آزادی و بسط لایه‌های تکمیلی بازنشتگی، مبتنی بر نظام حق‌بیمه معین، در چهارچوب نظام تأمین اجتماعی چندلایه در دستور کار بسیاری از کشورها قرار گرفته که ضمن ایجاد تنوع منابع درآمدی برای بازنشتگان، ریسک کفایت مزايا را در لایه های بالاتر بر عهده بیمه‌شدگان قرار می‌دهد. در این خلال، بسیاری از صندوق‌های بازنشتگی شغلی نیز، در سطوح بالاتر از مستمری پایه، از نظام مزایامعین به سمت حق بیمه معین حرکت کرده‌اند. آشنایی با تجربه کشورهای پیشرو در اصلاحات نظام بازنشتگی، می‌تواند حاوی درس‌ها و آموزه‌های مهمی برای اصلاح در صندوق بازنشتگی کارکنان بانک‌ها باشد.

◀ چالش‌ها و راهکارهای تغییر طرح‌های بازنیستگی مزایای معین به کمک معین در بانک‌ها

در طرح های معین در صورت ناتوانی صندوق کسری موجود را به بازنشستگان خود پرداخت کنند. در حال حاضر بخش عمده پرداخت حقوق و مزایای بازنشستگان هر بانک بر عهده خودشان است. در دو دهه اخیر تغییر طرح از مزایای معین به کمک معین به عنوان یک راه حل مورد توجه مدیران بانک ها بوده است. همچنین ادغام صندوق تامین اجتماعی و نیز در برخی موارد در دولت مورد بحث بوده است. به نحوی که برخی از بانک ها کارکنان جدید استخدام شده را تحت پوشش صندوق تامین اجتماعی قرار دادند. برآورد بار مالی جابجایی کارکنان قدیمی از صندوق بازنشستگی بانک ها به تامین اجتماعی نیز از چالش های کلان مدیران و سهامداران آنها بوده به رشد هزینه تعهدات بازنشستگی کارکنان اعتراض سهامداران بانک ها را به همراه داشته است.

هزینه برگزاری: ۰۰۰/۹۰۰/۴ تومان به صورت خالص (به ازای هر نفر)

حداقل تعداد نفرات از هر بانک ۳ نفر

علاقه مندان می توانند توسط اداره آموزش بانک و پا سازمان خود، از طریق نشانی زیر برای ثبت نام اقدام نمایند.

<https://ideh.ibi.ac.ir/ideaportal>

تلفن های تماس: ۰۲۱-۰۲۸۴۶۸۹۹ - ۰۲۱-۰۲۸۸۱۷۰۲ دورنگار: ۰۲۱-۰۹۹۵۹۲۸۲ - ۰۲۱-۰۹۹۵۹۲۸۳

پیمانه ایجاد این موسسه در سال ۱۹۵۱ میلادی تأثیرگذار بود.